

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

Egyes példány nem kapható

Előfizetési ár fél évre 5 koronára.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

ADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési öszegyek valamint a
bériratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 koronára.

Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. Az általános fogyasztás. — A dohányárusok vasárnapi munkaszünete. — Vegyesek. — Ajánlati hirdetések.

Az általános fogyasztás.

A dohánygyedárúság fennállása óta az általános fogyasztás kétszer hanyatlott, mindazonáltal mindkét alkalommal oly jelentéktelenül, hogy a keveslet igen hamar behozatott. Sajátságos módon mindkét esetben akkor észleltetett e hanyatlás, a mikor az u. n. „Krach“, tehát a nemzetgazdasági hanyatlás általában itt is bénítólag s gátlólag hatott, mint minden egyéb téren. Ellenben normális viszonyok között a dohánymonopolium folytonosan emelkedett, a mely körülmény annyival kevésbé érdemel csodálatot, mert először minden egyes fogyasztási cikk évről-évre növekvő irányzatot mutat, a mennyiben más cikk által el nem nyomatik és másodsor, mert a kereskedelem minden lehető módon kiterjedésre segíti.

A mi ezen utóbbi momentumot illeti, úgy az a dohányelárusítás terén, daczára azon sokféle hiányoknak, melyeket az árusítás terén tapasztalunk, a dohánygyedárúságra meg nem becsülhető fontossággal bírt. A ki ismeri az elárusítás terén huszontöt esztendővel ezelőtt uralkodott viszonyokat és objektíve összehasonlítja a maiakkal, ez azon meggyőződésre juthat — bármily komikusan hangozzék is az — hogy az u. n. „kereskedői ügyesség“ itt is helyt találhat. Természetesen hajlandók többnyire következtetni, hogy az előbbiekkal semmi viszonyban nem álló, megnagyobbodott, elegáns és minden kényelemmel berendezkedett tőzsdék, a folyton fokozódó fogyasztás következtében alakultak ily előnyösen át; azonban ez épen nem áll, sőt ellenkezőleg, a mennyiben keresetről van szó, így hasonlíthatatlanul többen tudtak megélni egy trafik jövedelméből azelőtt, mint most.

A kor igényelte elegáns üzlethelyiségeket bérelni és berendezni, továbbá a dohánygyártmányok eladásának egy bizonyos forszirozásának okát csakis a konkurrenzia eredményezte; oly körülmény tehát, mely a dohánygyedárúságnak is bizonyára csak javára szolgál. Más kérdés természetesen az, hogy ilyen állapotok a jövőre állandóan tarthatók lesznek-e? Mi a magunk részéről határozottan nemel felelünk. Már most határozottan érezhető a hiánya egy biztos és tekintélyes jövedelemnek, melynek úgy a nagy-, mint a kistőzsdékhez jutnia kellene. Nagytőzsdéknek továbbadása végett időről-időre kiírt árverési hirdetések érdekeltulnyomólag csak olyan emberekben keltenek, a kik sem a szakmát, sem a viszonyokat nem ismerik. Csak a legrit-

kább esetben tartja érdemesnek egy nagytőzsde előző birtokosa, hogy azért újból pályázzon. A mi a kiselárusítókat illeti, a pénzügyigazgatósághoz nap-nap után halomszámra érkeznek a beadványok tőzsde-engedélyek adása végett, azonban ezen kérvényezőket elvakítja ezen pálya képzelt biztonsága, a nélkül, hogy csak sejtjenek, hogy nincs bizonytalanabb üzlet, mint épen a tőzsdeüzlet.

Ilyen körülmények között a kedvetlenség napról-napra növekszik és hogyha az emberek engedélyeikről nem is mondanak le, úgy ez semmiesetre sem bizonyít az ellenkező mellett, hála különböző szomorú körülménynek, a melyeket itt nem akarunk felszámolni, a tőzsdeüzlet még ma is annyiban értéktárgynak tekintik, a mennyiben emberbaráti ügynökök segítségével azt minden időben el lehet adni. Ez az oka annak, hogy a legtöbb tőzsdes az ő képzelt vagyonától megválni nem akar, a mennyiben tőzsdéjüket oly vagyonnak tartják, a mely mellett kitartanak, daczára annak, hogy igen sokszor hiába dolgoznak és várnak, míg egy vevő jön.

Ezen általános elégtelenséget természetesen csak a teherlapra írhatjuk akkor, midőn a fogyasztás számos és javára szolgáló kedvező körülményeknek daczára, sehogy se tud emelkedni. Ha az áruda — a mint említettük — a fogyasztást az idők folyamán hatalmasan emelte is, úgy ez csak azon nemzetgazdasági viszonyok eredménye lehet, mely természetesen az általános gazdasági fellendülés idejében be kell, hogy következésk. Megjegyezzük azonban, hogy a kedvezőtlen üzletmenetnek mint egybeült, úgy itt is az a gyümölcse, hogy az árust jövedelmének fokozására ösztönzi.

Nem ritkán hozzák fel úgy a nagy-, mint a kistőzsdék ellen, hogy a legtehetetlenebb mellék-cikkek árusításával foglalkoznak, hogy csak magukat fenntarthassák, azt vetik szemükre, hogy az üzletlen belül és kívül mindennemű mellék-üzletekbe bocsátkoznak, hogy életükön könnyítsenek és hogy a tulajdonképeni főcikkeket csak annyiban részesítik figyelemben, a mennyiben az használatja természeténél fogva azt épen megérdemli. Hogyan lehetne ily körülmények között a dohánygyedárúság hatalmas fellendüléséről szólnunk?

Nem első alkalom, hogy a dohányárusok vizsgálaton helyzetének következményeire rámutatunk. Nem első ízben mondjuk, hogy a dohánygyedárúságnál nem szabad a trafikokkal szemben takarékoskodni, mert azoképen, amint minden irányban kiadott krajczár száz-

szorosan megtérül az államnak, épügy minden elvont krajczár sokszoros kárt okoz.

És ha ma újra szóvá tesszük e fontos kérdést, ennek oka, mert idején figyelemessé óhajtjuk tenni az intéző köröket, hogy gyors irányváltozás, az eddigi rendszernek teljes megváltoztatása elkerülhetetlenül szükséges; nehogy évek múltán meglepődve lássák, mint csökken a dohány és szivarforgalom, vagy ha ez be nem következne is, mily stagnáció áll be a forgalomban. Valóban csodálatos és szomorú jelenség, hogy nálunk az intéző körök gondos érdeklődéssel viseltetnek a dohánygyedárúság iránt, a dohányárusok érdekei csekély méltánylásban részesülnek és csak akkor vannak rájuk tekintettel, midőn jövedelmük csökkentéséről, a jutalék leszállításáról van szó. A mi határozott véleményünk az, hogy a dohányelárusításra vonatkozó összes kérdések között a leghatározottabb és főfontosságú a dohányelárusítás és a dohányelárusítók kérdése.

Összefoglalva a mondottakat, véleményünk az, hogy csakis a dohányelárusítás helyes rendezése fogja a fogyasztást előmozdítani és azt jelentékenyen növelheti. Ez azonban csakis akkor fog bekövetkezni, ha a kis és nagytrafikosok jövedelmi viszonyai, valamint üzleti helyzetüknek biztossága meg fognak változni, meg fognak javulni.

Egy nagyarányú hatalmas konzum létesülését akadályozó minden más hiány az említettek mellett csak másodsorban jöhet tekintetbe. Egyik legközelebbi cikkünkben ezen hiányokról is szólni fogunk.

A dohányárusok vasárnapi munkaszünete.

A következő levelet vettük:

Igen tisztelt szerkesztő Úr!

A mennyire le vagyunk kötelezve önnek fáradozásaiért, melyeket érdeklünkben, a vasárnapi munkaszünet érdekében tanusított, mégis azt kell sajnálnunk tapasztalunk, hogy ezen úgy oly sokáig késleltetik.

Nemsokára itt lesz május hava, tehát azon időszak, a melyben leginkább vagyódunk arra, hogy élvezhessük a szabad levegőt, de főleg a forró június, július és augusztus sincs már nagyon távol és én már azt hiszem, hogy óhajunk vasárnap délután sétát tethetni, még akkor is illusorissá válnék, ha a vasárnapi munkaszünetet engedélyeztetnék, mert őszintén szólva, nekünk inkább a nyári, mint a téli szünetre van szükségünk.

En, részemről, úgy érzem magamat, mint a szegény kalitkába zárt madárka, melynek leg-

forróbb vágya volna a szabadban repkedni; ezer meg ezer sétáló ember jár-kezeltem előtt és ritán fog az ezrek közül egynek is eszébe jutni, hogy ebben a fülledt levegőjű helyiségben egy élő lény tengődik, ki öket irigyli!

Ha tehát elvitázhatatlan tény az, hogy a vasárnapi munkaszünet engedélyeztetni fog, mire jó ez a hosszú huza-vona? Ha nem volna lehetséges az akadályokat gyorsan elhárítani, engedjék meg addig is, hogy legalább a forró nyári hónapokban délutánonként üzletünket bezárhassuk; a mit aztán a tél meghozna, az érdektelen, földolog most az és mindenkor hogy nyáron néhány óra pihenésünk lehessen. Levelem szives közlését kérve, maradtam tiszteletteljesen

kész szolgálja
L. M.

Ezen levélhez hozzáfűzzük saját kérelmünket, hogy a terve vett vasárnapi munkaszünet minél előbb létesüljön. Ámbar annak kivihetlenségét ösmerjük, hogy ezen ügy rövid uton elintéztessék, mégis azon óhajunknak akarunk kifejezést adni, hogy ezen érdeemben lehetőleg gyors intézkedés történjék. Miután a t. tőzsdetulajdonosokat az ügy állásáról értesítettük és arra is figyelmeztettük, hogy sem érkezellet megtartása, sem folyamodás az érdeemben nem szükséges, mivel az érvek tökéletesen méltányoltatnak; és ezek után nem tehetünk egyebet, mint arra kérni a tőzsdéseket, legyenek türelmekkel! A vasárnapi munkaszünet mely sürgősen kívántatik, nem fog már sokáig késlelni, de mégis annak idejét is türellemmel kell bevárni.

Azon kisegítő eszköz, a mely hivatva lesz egy esetleges forgalmi deficitet elhárítani, vagyis az automata-elárúsító, a vasárnapi munkaszünet kérdésében az elhatározó lépést siettetni fogja, ezen automatától függ, vajjon a vasárnapi munkaszünet bizonyos korlátozó feltételek mellett, vagy mindenestre és feltétlenül gyorsan fog-e engedélyeztetni.

Austriában, a hol az árusok vasárnapi munkaszünetre a pénzügyi minisztereknek nem csekély bajt okozott, mivel ott két vélemény uralkodott, egyik az üzletek nyitvatartása, — másik azoknak bezárása mellett, ott már túl vannak ezen kérdés és bajokon az automata bevezetése által; hanem azért még ott sem funkcionál az automata, mert a mesésen tömeges megrendelések az austriai tőzsdések részéről (mint halljuk, eddig 2000 darab automatát rendeltek meg) természetesen nem eszközölhetők néhány nap alatt és azért nálunk is, ha az automata itt is jön és czélszerűnek fog találtatni, a vasárnapi munkaszünet megoldása még egy ideig várakoztat magára; de sebaby — jobb később mint soha!

Végül is mindenki szivesen bevárja a jó eredményt és ezen jó eredmény kétségkívül be is válik. A nyár ugyan nemsokára itt lesz, csak néhány hét választ el bennünket tőle, de addig a kérdés legnehezebb oldala, mely itt előáll, elintéztést nyerhet, t. i. az árudáknak vasárnap délutáni bezárásának kérdése, a forgalom csökkenésének veszélye nélkül!

És a midőn mi ezen kérdésben ugyanazon állásponton állunk most is, mint a melyen mindig állottunk, vagyis hogy a forgalom csökkentése semmi esetre meg nem engedhető, ugy ezen kérdést is tökéletesen megoldottnak tekintjük, ha az automata az lesz, a minék ígérkezik és a minék azt már ma is az osztrák kormány és a lakosság nyilvánítja.

Be kell várni, mikép nyilatkoznak a m. kir. pénzügyi miniszterium szakközegei és a közönség és ezeknek a legilletékesebb fórumoknak elébe vágni ép ugy időelőtti, mint esztelenség volna és éppen azért újból ismétljük, hogy minden

hozzánk intézendő siettető kérelem sürgősen és czéltalan, mivel ezen rég vajdó ügynek befejezését élénkoben senki sem óhajta, mint mi magunk, mit eddig tehetünk, megtettük és közönszet a m. kir. pénzügyi miniszterium böles belátásának, a vasárnapi munkaszünet ügye már abba a stádiumba jutott, mely biztos kilátást helyez arra, hogy mindenki, legyen bár mellette, vagy ellene az ügynek, meg lesz elégedve.

Vakbuzgalom volna, ha egy ügyet, melynek elintéztése elteket igényel, egy csapással akarná valaki elintézni, az nem kívánható és nem is tanácsos!

Ép ellenkezőleg, mi azt kívánjuk, hogy a czéltavett vasárnapi munkaszünet, ha egyszer engedélyezve lesz, akkor legyen az tökéletes, a melyen sem a tőzsdések, sem pedig a közönség kifogásolni valót ne találjanak, de ahhoz, mint már mondtuk, idő és türelem kell és ezen türelmet a dohányárusoknak saját jól felfogott érdekükben legmelegebben ajánljuk.

Szerkesztőség!

Vegyések.

Különlegességi árua. A mai napon megtartott, a megüresedő dohány- és szivar-különlegességi árudát illető tárgyalásnál a következők ajánlatokat nyújtottak be: Weisz és Szántó 1 1/2%, Walter Samu 1 1/2%, Schünmacher József 1 1/10%, Borsodi Horváth József 1 1/10%, Nyitrai Jenő 1 1/10%, Tarcsay Jakab 1 1/10%, Hirsch József (Váczi-utca) 1 1/10%, Csillag Antal T.-Kánizsa 1 1/10%, Ofner József %, Goldfinger Armin Bonyhád 1 1/10% mellett, Mayer és Véry 700,000 frt 2%, ezentul 1,500,000 frtnyi forgalomig 1 1/10%, Magyarai Alajos és Abonyi Gyula 1%, Waitzenfeld és Fiai 1 1/2%, Reif Lajos Pécs 1 1/100%, Widder Lajos 1 1/100%, Steinhard Géza 1 1/100%, Moerle Adolf 1 1/100%, Sopronyi Dezső 1 1/100%, Hubenay és Hoffmann 1 1/2%, Heissler Ignác 1 1/10%, Schwarz Samu és Diamant 1 1/100% és Madarász István Pécs 1 1/100% mellett.

Szivar- és szivarkafogyasztás Ausztriában. A nagyobb forgalmu szivar- és szivarkanemek 1896-iki áruforgalmát és az ebből eredő pénzüsségeket ismerteti a cs. kir. pénzügyminiszterium közlönyének legújabb száma: — A szivarforgalom élen áll a „vegyes külföldi”, melyből 515,729,170 darab 11,603,906 frt értékben árusítottat el. Ezután következnek a Cuba-Portorico 209,531,428 darab 9,638,446 frt értékben, 175 millió Portorico szivar 5 és fél millió forint, 146 millió darab Virginia 7 millió 400,000 frt, a „kis belföldi” 71 millió darab 957,000 frt, 41-5 millió Trabuco 3 millió forint, Britanica 36-6 millió darab 2-3 millió frt, 14 millió Operas szivar 784,000 frt értékben. — A belföldön összesen 1,243,637,989 drb szivar 42,329,297 frt értékben árusítottat el.

A cigaretták közül legnagyobb a fogyasztás a Dráma cigarettában: egy milliárd és 109 millió darab 5 millió frt értékben árusítottat el belőle. — A többi cigarettafajokban a miniszterium kimutatása szerint a következő forgalom éretett el:

417 millió Sport cigarettá 3.7 millió forint,	208	„	Sultán	„	3.7	„	„
85.5	„	„	Hercegovina	cg.	1.2	„	„
55.8	„	„	Dáma cigarettá	0.7	„	„	„
55.8	„	„	Magyar	0.25	„	„	„
41.—	„	„	Jenidge	0.4	„	„	„
13.—	„	„	Stambul	0.3	„	„	„

A belföld összes cigarettá forgalom volt pedig 1896-ban 1,995,085,636 darab, 15,373,084 frt összéértékben.

Szerkesztő: Meltai Nándor.

A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

10,171.

1.—1898.

Árlejtési hirdetmény.

A gyulai kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tettetik, hogy lemondás folytán megüresedett gyomai dohánygyáruárdának nyilvános pályázat útján írásbeli ajánlatok mellett való

betöltése iránt f. évi június hó 14-én d. e. 10 órakor ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tárgyalás fog tartatni.

Ezen dohánygyáruárua, melyhez Gyoma és Endröd nagyközség dohánykisirásai vannak anyag beszerzés végett utalva, a dohány- és szivar készletét a budapesti dohánygyáruárua raktárból szerzeni de és eddig 3 1/2 % tőzsdij mellett volt biztosítva.

Ezen dohánygyáruárdával 1 1/2 %-os jutalék mellett bélyegárulási jog és kötelezettség van összekapcsolva.

A dohánygyáruárdának 1897. évi forgalma 94,793 frt 13 kr. volt, a kir. kincstár azonban ezen forgalmi eredmény állandóságát nem biztosítja, mi okból későbbi kérvények a vállalati díj felemelése iránt tekintetbe vétetni nem fognak s kárpótlási igények sem támaszthatók.

Egyedül a dohány és szivar nagybani eladását igénybe vett díj képezheti az ajánlat tárgyát és a tőzsdé azon pályázónak fog adományoztatni, ki legkisebb % díjt vesz igénybe és a mellett teljes megbízhatóságát igazolja.

A vállalkozó köteles magát 14 napi négyezer frt értékű képviselő dohány- és szivar-készlettel ellátni, mely a rendkívüli igények fedezésére szolgáló érintetlen készlet alapját képezendő és mindig kiegészítendő.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében négy-száz frtot 50 kros bélyeggel ellátott sajátkezűleg aláírt bepecsételt ajánlathoz csatolni és e cím alatt: „Ajánlat a gyomai dohánygyáruárua iránti kezelés elnyeréséért” a pénzügyigazgatóság főnöke vagy helyettesénél legkésőbb f. évi június hó 14-én d. e. 9 óráig benyújtani.

A körülményesebb feltételek és az eladással összekötött kötelezettségek alólikt kir. pénzügyigazgatóságnál és a b.-csabai m. kir. pénzügyőri biztosságnál megtekinthetők.

Gyula, 1898. április 9-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

961.
I.—1898.

Árlejtési hirdetmény.

A gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tettetik, hogy a kezelő elmozdítása folytán üresedésbe jött szarvasi dohánygyáruárdának nyilvános pályázat útján írásbeli ajánlatok beadása mellett való betöltése iránt folyó évi június hó 14-én d. e. 10 órakor ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tárgyalás fog tartatni.

Ezen dohánygyáruárua, melyhez Szarvas, Ócsöd, Bekés-Szent-András és Kondoros községek dohánykisirásai vannak anyagbeszerzés végett utalva, a dohány- és szivar készletét a budapesti dohánygyáruárua-raktárból szerzeni de.

Ezen dohánygyáruárdával 1 1/2 % jutalék mellett bélyegárulási jog és kötelezettség van összekapcsolva.

A dohánygyáruárdának 1897. évi forgalma 3 1/2 % kezelési díj mellett 94,450 frt volt, a kir. kincstár azonban ezen forgalmi eredmény állandóságát nem biztosítja, miokból későbbi kérvények a vállalatdíj felemelése iránt tekintetbe vétetni nem fognak s kárpótlási igények sem támaszthatók.

Egyedül a dohány és szivar nagybani eladását igénybe vett díj képezheti az ajánlat tárgyát és a tőzsdé azon pályázónak fog adományoztatni, ki legkisebb % díjt vesz igénybe.

A vállalkozó köteles magát 14 napi 4000 frt értékű képviselő dohány- és szivar készlettel ellátni, mely a rendkívüli igények fedezésére szolgáló érintetlen készlet alapját képezendő és mindig kiegészítendő.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében 400 frtot 50 kros bélyeggel ellátott sajátkezűleg aláírt bepecsételt ajánlathoz csatolni és e cím alatt: „Ajánlat a szarvasi dohánygyáruárua iránti kezelés elnyeréséért” a pénzügyigazgatóság főnöke, vagy helyettesénél legfeljebb f. évi június hó 10-éig d. e. 9 óráig benyújtani.

A körülményesebb feltételek és az eladással összekötött kötelezettségek alólikt kir. pénzügyigazgatóságnál és a b.-csabai m. kir. pénzügyőri biztosságnál megtekinthetők.

Gyula, 1898. április 14-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(OPGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSGHLEISSER UNCARNS).

INHALT. Der allgemeine Konsum. — Die Sonntagsruhe der Trafikanten. — Briefkasten der Redaktion. — Annonce.

Der allgemeine Konsum.

Seit dem Bestande des Tabakmonopols hat es zweimal einen Rückgang des allgemeinen Konsums gegeben, jedoch jedesmal so bedeutungslos, dass der Ausfall sehr bald wieder eingeholt wurde. Merkwürdiger Weise wurde dieser Rückgang in beiden Fällen blos in jenen Zeiten beobachtet, wo der sogenannte »Krach«, also der wirtschaftliche Rückgang im Allgemeinen, auch hier lähmend und hemmend gewirkt hatte. Dagegen stieg das Tabakmonopol in normalen Zeiten kontinuierlich, welcher Umstand gar nichts Auffälliges an sich trägt, weil erstens jeder Konsumartikel von Jahr zu Jahr steigt, falls er nicht von einem anderen verdrängt wird und zweitens der Handel ihn auf jede mögliche Weise zur Ausbreitung verhilft.

Was nun dieses letztere Moment betrifft, so ist er auf dem Gebiete des Tabakwesens, trotz mannigfacher Mängel, welche dem Verschleisse anhaften, für das Tabakmonopol von nicht zu unterschätzender Bedeutung gewesen. Wer die Verhältnisse des Verschleisses kennt, wie sie vor einem viertel Jahrhundert geherrscht haben und sie in objektiver Weise mit den jetzigen Verhältnissen vergleicht, der dürfte zur Ueberzeugung gelangen, dass die sogenannte »Handelskunst«, so komisch dies auch klingen mag, auch hier Platz gegriffen hat. Freilich, man ist zumeist geneigt anzunehmen, dass die, in gar keinem Verhältnisse zu früher stehenden, vergrösserten, eleganten, mit allem Comfort bestehenden Trafiklokale, nur in Folge des vergrösserten Konsums eine Abänderung erfahren haben; allein, das trifft ganz und garnicht zu, ja im Gegentheil, wäre vom Verdienen die Rede, so hat es in früheren Zeiten ungleich mehr Leute gegeben, die von dem Ertrage ihrer Trafik zu leben vermochten, als jetzt. Das Bedürfniss, elegante Geschäftslokale zu miethen und einzurichten, ferner ein gewisses Forciren in dem Verkaufe der Tabakprodukte zu entwickeln, es entstand lediglich aus Konkurrenzursachen, ein Umstand, der natürlich dem Tabakmonopole selbst sehr zu Statten kommt. Eine andere Frage ist es allerdings, ob solche Zustände für die Dauer haltbar sind. Wir, für unseren Theil, müssen entschieden verneinen. Schon jetzt macht sich der Mangel an einem sicheren und ansehnlichen Verdienst, den sowohl der Gross- wie auch der Kleintrafikanter einheimen soll, merklich fühlbar. Die von Zeit zu Zeit ausgeschriebenen Lizitations-Edikte, wegen Vergebung von Grosstrafiken, begegnen zumeist nur ein Interesse bei solchen Leuten, welche weder das Fach, noch die Verhältnisse kennen. In den seltensten Fällen hält es der frühere Besitzer einer Grosstrafik der Mühe werth, sich nochmals um dieselbe zu bewerben. Was die Kleinverschleisser betrifft, so langen allerdings täglich Massen

von Eingaben wegen Ertheilung einer Trafik-Lizenz bei den Finanzdirektoren ein, aber auch diese Gesuchsteller sind nur von dem Worte Sicherheit des Erwerbes geblendet, ohne zu ahnen, dass es überhaupt kein unsichereres Geschäft gibt, als eben eine Tabaktrafik.

Unter solchen Umständen wächst die Unlust von Tag zu Tag, und wenn auch nicht gleich die Leute ihre Geschäfte zurücklegen, so ist dies keineswegs ein Beweis für das Gegentheil. Dank verschiedener traurigen Umstände, die wir hier nicht erwähnen wollen, hält man ja noch immer die Trafik insofern für ein Werthobjekt, als man mit Hilfe menschenfreundlicher Agenten, dieselbe zu jeder Zeit verkaufen kann. Diese Thatsache ist es denn auch, dass so viele Trafikanten sich ihres imaginären Vermögens nicht entäussern wollen, indem sie ihre Trafik für ein Vermögen halten und darin ausharren, trotzdem sie häufig umsonst arbeiten, bis ein Käufer kommt.

Dieser allgemeinen Unzufriedenheit schreiben wir es denn auch zur Last, wenn der Konsum, der sich vermöge zahlreicher, ihr zu Gute kommender Umstände vermehren muss, nicht vorwärts kommen kann. Hat auch der Verschleiss diesen Konsum, wie wir erwähnt, im Zeitlaufe mächtig gehoben, so ist dies jenem Werdeprozesse zu danken, der naturgemäss in Zeiten des allgemeinen volkswirtschaftlichen Aufschwunges eintreten muss. Nun aber, bemerken wir, bei den geringsten Anlässen, wie es derjenige eines nicht sehr flotten Geschäftsganges ist, wie auch hier alles mächtig dahin strebt zu verdienen. Man verbindet Gross- und Kleintrafiken nicht selten mit den unmöglichsten Nebenartikeln, um zumindest aufrecht stehen zu können, man wendet sich in- und ausserhalb des Geschäftes allerlei Geschäftszweigen zu, um das Leben zu fristen und schenkt dem eigentlichen Hauptartikel nur insoferne Beachtung, als dieser es vermöge seiner Nutzbringend verdient. Wie soll da von einem mächtigen Erlblühen des Tabakmonopols die Rede sein können?

Nicht zum erstenmale ist es, dass wir auf die fast trostlosen Zustände, welche auf dem Gebiete des Tabakverschleisswesens herrschen, aufmerksam machen. Nicht zum erstenmale, sagen wir es auch heute, dass Ersparnisse bei dem Tabakmonopol nicht bei den Verschleissern gesucht werden dürfen, da hier jeder verkaufte Kreuzer das zehnfache Geld wiederbringt und jeder ersparte Heller zehnfachen Schaden im Gefolge hat. Und wenn wir heute abermals daran erinnern, so geschieht es, um bei Zeiten ein mahndendes Wort ausgesprochen zu haben, dass hier eine rasche Umkehr stattfinden, ein anderes System eingeführt werden müsse, soll nicht nach Jahren eine Ueber-raschung eintreten, die in dem allgemeinen Rückgang des Konsums, oder zumindest in einem Stagniren desselben ihren

Ausdruck findet. Es ist eine ebenso bedauerliche, wie sonderbare Erscheinung, dass während bei uns unleugbar in den leitenden Kreisen eine warme Fürsorge für das Tabakmonopol gehegt wird, gerade das Verschleisswesen es ist, dem man nur dann Beachtung schenkt, wenn die Einnahmsquellen durch Verminderung der Verschleissprovision und dergleichen, erhöht werden sollen. Wir denken, dass die Frage des Verschleisses und der Verschleisser eine solch eminent wichtige ist, dass hiebei jede andere Rücksicht verschwindend klein erscheint.

Rekapituliren wir das Gesagte, so geht unsere Ansicht dahin, dass nur eine gründliche Umänderung der Verschleissverhältnisse geeignet ist, dem allgemeinen Konsum zweckdienlich zu sein. Diese aber werden erst dann andere werden, wenn sowohl die Erwerbsverhältnisse der Trafikanten und Grosstrafikanten, wie auch die Sicherheit in ihrem geschäftlichen Betriebe andere werden, als dies gegenwärtig der Fall ist. Andere Mängel, welche dem allgemeinen Konsum hinderlich sind und die ein imposantes Ergebniss zur Unmöglichkeit machen, kommen erst in zweiter Reihe in Betracht. In einem unserer nächsten Artikel, wollen wir auch dieser Mängel Erwähnung thun.

Die Sonntagsruhe der Trafikanten.

Das folgende Schreiben ist uns zugekommen:
Sehr geehrter Herr Redakteur!

Wie dankbar wir Trafikanten Ihnen auch für Ihre Bemühungen sind, welche Sie im Interesse der für uns zu erwirkenden Sonntagsruhe an den Tag legen, müssen wir dennoch nur das Eine bedauern, dass die Angelegenheit sich so lange hinzieht. Bald ist der Monat Mai da, somit die Zeit, wo man mehr als sonst Gelüste danach trägt, ins Freie zu gelangen; aber noch mehr, auch die heissen Tage des Juni, Juli und August sind nicht mehr weit und ich glaube fast, dass unser Wunsch, an Sonntag Nachmittagen spazieren gehen zu dürfen, illusorisch dadurch gemacht wird, wenn auch die Sonntagsruhe eingeführt werden sollte, denn in Wahrheit gesagt, uns Trafikanten ist es ja mehr um die Sommertage, als um die Wintertage zu thun. Ich, für meinen Theil, komme mir so vor, wie ein armes gefangenes Vögelchen, das aus dem Käfig sehnsüchtig blickt, um ins Freie zu gelangen. Tausende von Spaziergängern promeniren an meinem Geschäfts-laden vorbei und nur selten dürfte es einen von diesen Tausenden einfallen, dass in dem dampfen kleinen Lokale drinn ein Wesen sitzt, das sie benedict. Wenn es also, wie Ihr Artikel jüngst sagt, eine unumstössliche Thatsache ist, dass die Sonntagsruhe eingeführt werden wird, wozu soll diese lange Galgenfrist eigentlich gut sein? Kann es nicht leicht geschehen, dass man über die Hindernisse rasch hinwegschreitet, so möge unterdessen gestattet werden, dass wir Trafikanten unsere Geschäfte zumindest in den heissen Sommermonaten an Sonntag Nachmittagen schliessen können. Was dann der Winter bringt, ist einerlei. Die Hauptsache ist und bleibt immerhin, dass wir den Sommer über einige Stunden der Ruhe in der Woche haben können. Um gütige Veröffentlichung dieses Schreibens bittet achtungsvoll

Ihre ergebene
L. M.

Wir haben zu diesem Schreiben nur noch unser eigenes Ersuchen hinzuzufügen, dass die geplante Einführung der Sonntagsruhe je eher zur That werde. Obgleich uns die Unmöglichkeit dessen bekannt ist, die Angelegenheit im kurzen Wege zu erledigen, wollen wir gleichwohl dem Wunsche Ausdruck verleihen, dass ein möglichst rasches Verfahren in diesem Falle platzgreife. Nachdem wir die p. t. Trafikanten von dem Stande der Angelegenheit unterrichtet haben, eine Berathung in dieser Sache nicht nothwendig erscheint, eine Eingabe wegen Bewilligung der Sonntagsruhe ganz zwecklos ist, da die Motive vollständig gebilligt werden, so erübrigt es uns nur noch, die Trafikanten zu ersuchen, sich eine Zeit lang noch in Geduld zu fassen. Die Sonntagsruhe, welche so dringend gewünscht wird, sie wird nicht lange auf sich warten lassen, doch die Zeit muss eben mit Geduld abgewartet werden. Das Aushilfsmittel, welches zur Vermeidung eines etwaigen Ausfalles in dem Tabakkonsum eingeführt werden soll, nämlich der Zigarrenautomat, dürfte sehr bald in dieser Angelegenheit den entscheidenden Schritt veranlassen. Von diesem Automaten hängt es ab, ob die Sonntagsruhe unter gewissen einschränkenden Bedingungen, oder unter allen Umständen bedingungslos eingeführt und rasch eingeführt werden soll. In Oesterreich, wo die Sonntagsruhe der Trafikanten dem Finanzministerium keine geringe Sorgen verursachte, indem dort zweierlei Meinungen herrschen, nämlich für das Offenhalten und für das Schliessen der Geschäfte an Sonntagen, dort ist man bereits über diese Fragen in der Weise hinweggeschritten, indem man den Automaten einführt. Aber auch dort funktioniert der Automaten noch nicht, denn die fabelhaft massenhaften Bestellungen von Seite der Trafikanten in Oesterreich, (wie wir vernehmen, sollen bereits 2000 Automaten bestellt worden sein) kann natürlich nicht in wenigen Tagen effektiert werden. Und so dürfte auch bei uns, im Falle der Automaten hier für gut und zweckdienlich befunden wird, die Angelegenheit der Sonntagsruhe noch einige Zeit auf sich warten lassen. Doch was thut's? Besser später, als garnicht!

Am Ende wartet Jedermann ein günstiges Resultat sehr gerne ab und dieses günstige Resultat wird sich auch zweifelsohne einstellen, der Sommer ist wohl bald da, es trennen uns von ihm nur wenige Wochen, doch bis dahin mag schon die schwierigste der Fragen, welche dabei im Betracht kam, erledigt sein, die Frage des Schliessens der Geschäfte an Sonntag Nachmittagen, ohne den Consum zu schädigen. Und so wie wir den nämlichen Standpunkt in dieser Frage einnehmen, den wir stets eingenommen, nämlich den Standpunkt, dass eine Schädigung unter garkeiner Bedingung zugelassen werden darf, so können wir auch diese Frage als vollständig gelöst betrachten, wenn der Automat das sein wird, was er verspricht und wofür ihn schon heute die österreichische Regierung und deren Bevölkerung hält.

Es steht abzuwarten, was das k. u. Finanzministerium, was deren Fachkommission, was unser Publikum hierüber sagen wird und ein Vorgreifen über dieses kompetenteste Forum wäre ebenso verfrucht, als unsinnig. Und aus dem Grunde wiederholen wir nochmals, dass jede an uns gerichtete Urgenz in dieser Angelegenheit unnötig und zwecklos ist, da Niemand die Erledigung dieser Sonntagsruhe-Angelegenheit so sehnlichst herbeiwünscht, wie wir selber. Das was wir bisher thun konnten, das ist auch geschehen.

Dank der weisen Einsicht des kön. ung. Finanzministeriums ist die Frage der Sonntagsruhe bereits in jenes Stadium getreten, welches sichere Aussicht bietet, nach allen Seiten und für alle Theile, seien sie für, oder gegen die Sonntagsruhe gerichtet, zu befriedigen.

Es wäre blinder Eifer, wollte man eine Angelegenheit, die einige Wochen behufs durchführung braucht, mit einem Schläge herbeiführen wollen, das geht nicht und ist auch nicht rathsam. Im Gegentheil, wir sind sogar dafür, dass die geplante Sonntagsruhe, wenn sie einmal eingeführt wird, eine vollständige sei, an welche kein einziger Trafikant, aber auch das Publikum nicht, etwas zu bemängeln hat. Dazu gehört aber, wie gesagt, Zeit und Geduld

und diese Geduld ist es, welche wir den geehrten Trafikanten, schon in ihrem eigenen Interesse angelegentlichst empfehlen.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn S. Sch. in A. Wir können Ihnen darüber ebensowenig Auskunft geben, wie irgend jemand Anderer, da die Erledigung dieser Angelegenheit von dem Resultate der Konkursausschreibung abhängig ist.

Herrn B. T. in Ny. Was nützen alle derartigen Rekrimationen, wenn sich keine Hand rühren will, diesen Schlerdrian endlich zu beiseiten. Mit Fluchen und Schimpfen ist da ebensowenig gedient, wie mit frommen Gebeten.

Herrn H. F. B. in Budapest: Wir danken für die Mittheilungen, die wir gelegentlich verwenden werden. Vorläufig ist unsere Thätigkeit durch die Einführung der Sonntagsruhe derart in Anspruch genommen, dass uns weder Raum im Blatte, noch Zeit verbleibt, diese allerdings wichtigen Vorkommnisse zu besprechen. Doch werden wir das Versäumte nachholen.

Frau R. D. Budapest: Wenden Sie sich nur mit einer Eingabe an die hauptstädtische Finanzdirektion und die Summe wird Ihnen abgeschrieben werden.

Herrn A. P. in T. Es gehört eine gehörige Dosis Unverschämtheit dazu, ein derartiges Ansinnen an die Redaktion eines Blattes zu richten. Schämen Sie sich denn nicht?

Herrn K. W. in A. Wir waren bisher immer der Meinung, dass der Beamte für die Partei da ist und nicht umgekehrt. Wollen Sie in dieser Angelegenheit beim k. u. Finanzministerium die Anzeige erstatten.

Herrn M. T. in Zs. Solcher Haarspalterei wegen belästigt man eine Oberbehörde nicht. Die Sache ist viel zu geringfügig, als dass Sie hierüber, wie Sie sich ausdrücken, eine Untersuchung einzuleiten beabsichtigen, da eine solche nicht Sie, sondern jemand Anderer einzuleiten berechtigt ist.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heitai.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei a Második magy. kir. szab. Osztályorszájáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyministerium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztályorszájáték Sorsolási Terve.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1898. máj. 11. és 12-én.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1898. szeptember 14—október 13-ig.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben			
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1,000,000 (Egy millió)			
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000				
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000				
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000				
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000				
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000				
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000				
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000				
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000				
2900 á	40 116000	3900 á	80 312000	4900 á	130 637000				
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000			30,000 nyeremény és jutalom Korona 9,550,000	
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1898. augusztus 3. és 4-én.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1898. augusztus 24. és 25-én.							
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona						
1 á	90000	1 á	100000						
1 á	30000	1 á	30000						
1 á	20000	1 á	20000						
1 á	15000	1 á	15000						
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000						
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000						
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000						
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000						
70 á	500 35000	70 á	500 35000						
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000						
4000 nyer. K.	934000	4000 nyer. K.	1061000						

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztályorszájáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. április 15-én

Magy. Kir. Szab. Osztályorszájáték igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.